

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 09-07-2019 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Izabela Wawrzynów

Ławnicy:M. B., U. O.

Protokolant:Radosław Gawlas

po rozpoznaniu w dniu 09-07-2019 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa A. K.

przeciwko M. J. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą Centrum (...) we W.

o przywrócenie do pracy i wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 197,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. koszty sądowe zalicza na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. H. wniosła odwołanie od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 7 lutego 2019r. znak: 470000/603/CW/00504417/2019-ZAS odmawiającej jej prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 14 listopada 2018r. do 16 grudnia 2018r. wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie przedmiotowego świadczenia.

W treści uzasadnienia ubezpieczona podała, że żadna ze stron nie kwestionuje faktu, że doszło do wypadku przy pracy, sporna jest natomiast kwestia zastosowania w niniejszej sprawie art. 21 ust. 1 Ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych. W ocenie wnioskodawczyni nie można kategorycznie stwierdzić, że dopuściła się ona rażącego niedbalstwa, co zarzucił organ rentowy. W dokumentacji wypadkowej wskazuje się bowiem na czynniki zewnętrzne m. in. źle zaparkowane samochody na chodniku, ograniczające widoczność na skrzyżowaniu, co miało wpływ na zaistnienie wypadku. Organ rentowy nie wziął tych okoliczności pod uwagę wydając sporną decyzję. Naruszenie przepisów ruchu drogowego nie było wyłączną przyczyną wypadku.

Dalej wnioskodawczyni wskazała, że w związku z tym zdarzeniem została ona ukarana mandatem karnym na podstawie art. 86 kodeksu wykroczeń, co nie jest równoznaczne z rażącym niedbalstwem, bowiem nie może być to utożsamiane z brakiem zachowania szczególnej, ponadprzeciętnej ostrożności w danych okolicznościach. W ocenie wnioskodawczyni rażącym niedbalstwem byłoby w tej sytuacji np. prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, rozmowa przez telefon komórkowy w czasie jazdy.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczenia Społecznych Oddział we W. w odpowiedzi na odwołanie wniosła o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu wskazała, że zgodnie z przepisami ubezpieczonemu, którego niezdolność do pracy spowodowana została wypadkiem przy pracy przysługuje zasiłek chorobowy z ubezpieczenia wypadkowego w wysokości 100% podstawy wymiaru. Wypadek przy pracy uważa się za zdarzenie nagle wywołane przyczyną zewnętrzną powodującą uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą. Świadczenie nie przysługuje, gdy wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez ubezpieczonego przepisów ochrony życia lub zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Dalej organ rentowy wskazał, że jak wynika z dokumentacji zgromadzonej w niniejszej sprawie ubezpieczona podczas wykonywania czynności służbowych uległa wypadkowi drogowemu, w wyniku którego doznała urazu skutkującego niezdolnością do pracy. Wezwana na miejsce policja ustaliła, iż do wypadku doszło z wyłącznej winy wnioskodawczynie. Organ rentowy uznał, że wyłączną przyczyną wypadku był zachowanie ubezpieczonej, która rażąco naruszyła przepisy prawa o ruchu drogowym. Kierując pojazdem była ona zobowiązana do zachowania szczególnej ostrożności czego nie uczyniła, doprowadzając do zderzenia pojazdów. Wyłączną przyczyną wypadku było ewidentne naruszenie przez wnioskodawczynię przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, co skutkuje odmową prawa do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego.

Pismem z dnia 17 czerwca 2019r. ubezpieczona podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko wnosząc jednocześnie o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie jest zatrudniona w firmie (...) we W. na stanowisku office manager na podstawie umowy o pracę.

W dniu 14 listopada 2018r. około godziny 8:30 wnioskodawczynie wykonując swoje obowiązki pracownicze wracała samochodem firmowym marki B. o numerze rejestracyjnym (...) z firmy (...) Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. (...) we W., gdzie musiała dostarczyć dokumenty księgowe. Następnie ubezpieczona kierowała się do firmy A-Z (...) mieszczącej się przy ul. (...). Przejeżdżając przez skrzyżowanie bez sygnalizacji świetlnej G./G. ubezpieczona zatrzymała pojazd, aby ustąpić drogę samochodom znajdującym się na drodze z pierwszeństwem przejazdu. Następnie wnioskodawczynie wjechała pojazdem na skrzyżowanie, jednak przez zaparkowane pojazdy na chodniku nie zauważyła nadjeżdżającego z boku pojazdu, który uderzył w samochód kierowany przez ubezpieczoną.

W związku z tym zdarzeniem na miejsce zostało wezwane pogotowie ratunkowe oraz policja.

Ubezpieczona została ukarana mandatem karnym za powyższe zdarzenie drogowe.

W wyniku wypadku wnioskodawczynie doznała skręcenia i naderwania odcinka szyjnego kręgosłupa.

Pracodawca wnioskodawczynie w dniu 28 listopada 2018r. sporządził protokół powypadkowy, w którym uznał zdarzenie z dnia 14 listopada 2018r. za wypadek przy pracy, jako przyczynę wskazując niezachowanie szczególnej ostrożności w ruchu drogowym, kolizja samochodowa.

W dniu 11 grudnia 2018r. wnioskodawczynie wystąpiła do strony pozwanej o wypłatę zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 14 listopada 2018r. do 16 grudnia 2018r.

W notatce informacyjnej o zdarzeniu drogowym z dnia 8 stycznia 2019r. Komendy Miejskiej Policji we W. wydział ruchu drogowego wskazano, iż do zdarzenia doszło z winy ubezpieczonej.

Decyzją z dnia 7 lutego 2019 r. (znak: 470000/603/CW/00504417/2019-ZAS) strona pozwana odmówiła jej prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego we wskazanym okresie, jako podstawę wskazując fakt, iż do wypadku doszło wyłącznie z winy ubezpieczonej poprzez naruszenie przepisów o ochronie życia i zdrowia, w tym przepisów o ruchu drogowym. W ocenie organu rentowego zachowaniu ubezpieczonej należy przypisać cechy

rażącego niedbalstwo, ponieważ to doprowadziło do zderzenia pojazdów. Nie zachowała ona szczególnej ostrożności przy wjeżdżaniu na skrzyżowanie, doprowadzając tym samym do kolizji.

Dowód: akta organu rentowego, a w tym:

decyzja organu rentowego z dnia 07.02.2019r.

notatka w sprawie ustalania uprawnień do świadczeń wypadkowych

protokół nr (...)

wyjaśnienia poszkodowanego

zgłoszenie wypadku przy pracy

karta medyczna czynności ratunkowych

historia choroby pacjenta

notatka informacyjna o zdarzeniu drogowym

Mając na uwadze powyższe ustalenia stanu faktycznego Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu.

W toku niniejszego postępowania ubezpieczona M. H. domagała się zmiany decyzji ZUS z dnia 7 lutego 2019r. poprzez przyznanie jej prawa do zasiłku chorobowego z ubezpieczenia wypadkowego za okres od 14 listopada 2018r. do 16 grudnia 2018r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. wniósł o oddalenia odwołania, podnosząc, iż do wypadku drogowego z dnia 14 listopada 2018r. doszło wyłącznie z winy ubezpieczonej, bowiem nie zachowała szczególnej ostrożności wjeżdżając na skrzyżowanie.

Wobec takiego stanowiska stron, celem niniejszego postępowania było zatem ustalenie czy wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez ubezpieczoną zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz czy zachowanie się kierującej odznaczało się rażącym niedbalstwem. Istota sporu sprowadzała się zatem do rozstrzygnięcia, czy znajduje zastosowanie przepis art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wyłączający prawo do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego. Zgodnie z cytowanym przepisem, świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują, gdy wyłączną przyczyną wypadku, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Przepis ten - jak wyżej podano - przewiduje, że świadczenia określone w ustawie nie przysługują pracownikowi, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było udowodnione przez zakład pracy naruszenie przez pracownika przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa. Wyrażenie „rażące niedbalstwo” nie zostało jednak zdefiniowane w ustawie. Prawo ubezpieczeń społecznych nie ma również własnego pojęcia winy. Nie definiuje też takich pojęć jak umyślność, lekkomyślność, niedbalstwo. W związku z tym dla wyjaśnienia ich znaczenia należy się odwołać do terminologii w innych gałęziach prawa.

W orzecznictwie przyjmuje się, że rażące niedbalstwo jest zachowaniem graniczącym z umyślnością, a zarazem takim, które daje podstawę do „szczególnie negatywnej oceny postępowania” pracownika. (vide: wyrok Trybunału (...) z dnia 20 listopada 1973 r. III TO 84/73). Niedbalstwo pracownika jako wyłączna przyczyna wypadku przy pracy zwalnia zakład pracy od odpowiedzialności tylko wtedy, jeżeli miało charakter rażący, „a więc graniczyło z umyślnością”. Przez

działanie z rażącym niedbalstwem należy rozumieć między innymi sytuacje, w których poszkodowany pracownik zdaje sobie sprawę z grożącego mu niebezpieczeństwa, gdyż zwykle ono występuje w danych okolicznościach faktycznych, tak że każdy człowiek o przeciętnej przezorności ocenia je jako ewidentne - a mimo to, z naruszeniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, naraża się na to niebezpieczeństwo, ignorując następstwa własnego zachowania się. Rozważania powyższe zawiera wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1999 r. II UKN 221/99 (OSNAPiUS 2001/6 poz. 205). Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela powołane wyżej stanowisko judykatury.

Rażące niedbalstwo jest postacią winy nieumyślnej, zawierającą - w odróżnieniu od zwykłego niedbalstwa - element świadomie nieprawidłowego wykonywania czynności grożącej niebezpieczeństwem przy jednoczesnym lekceważeniu następstw takiego postępowania. Łączy się z tym tak zwany element staranności. Naruszenie tego obowiązku może wywołać pewne skutki określone na przykład w przepisie prawnym lub wynikające z danej sytuacji faktycznej. Rażące niedbalstwo charakteryzuje się takim zachowaniem, które odbiega od norm bezpiecznego postępowania i świadczy o zlekceważeniu przepisów o ochronie zdrowia.

Regulacja ta zawiera więc okoliczności wyłączające prawo do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego i oznacza, że w razie ich zaistnienia świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego – w tym sporny zasiłek chorobowy w wysokości 100% podstawy wymiaru - nie przysługują.

Przez przepisy dotyczące „ochrony życia i zdrowia” rozumie się wszelkie instrukcje, ustanowione lub przyjęte zasady określające prawidłowy i bezpieczny sposób obsługi urządzeń, a także przepisy o bezpieczeństwie i higienie pracy.

Dlatego też wyłączność przyczyny, umyślne lub rażące niedbalstwo w naruszeniu przez ubezpieczonego podanych wyżej przepisów muszą być spełnione łącznie.

Ciężar dowodu w wykazaniu tych przesłanek spoczywa na organie rentowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1980 r., (...) 8/80). Oznacza to, że nie jest wystarczające udowodnienie przez organ rentowy, iż ubezpieczony zaniedbał przepisy dotyczące ochrony życia i zdrowia. Organ rentowy musi ponadto udowodnić, że zaniedbanie to miało charakter rażący lub nastąpiło umyślnie oraz że takie zachowanie ubezpieczonego było wyłączną przyczyną wypadku. Przy braku udowodnienia łącznego wystąpienia tych elementów ubezpieczony nie może być pozbawiony świadczeń przewidzianych ustawą wypadkową (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1998r., II UKN 29/98, OSNAPiUS 1999/8/288).

Bezsporne było, że do wypadku komunikacyjnego 14 listopada 2018 r. doszło z winy ubezpieczonej, która wjeżdżając z drogi podporządkowanej na drogę główną nie ustąpiła pierwszeństwa przejazdu pojazdowi poruszającemu się po drodze głównej. Nie zachowała więc należytej staranności kierując pojazdem, a przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wykazało, aby zaistniały jakieś obiektywne współprzyczyny wypadku (np. śliny podmuch wiatru, śliska nawierzchnia itp.). Z zeznań ubezpieczonej jednoznacznie wynika, że przez zaparkowane na chodniku samochody nie zauważyła nadjeżdżającego z boku samochodu jadącego drogą główną. Fakt, że na chodniku były zaparkowane samochody nie zwalniał jej z zachowania szczególnej ostrożności przy wyjeździe z drogi podporządkowanej, biorąc w szczególności pod uwagę, że droga główna miała jezdnię dwupasmową. Mogła więc przewidywać, a przynajmniej powinna, że drugim wewnętrznym pasem jezdni może jechać inny pojazd, któremu będzie musiała ustąpić pierwszeństwa przejazdu. W tej sytuacji niewątpliwie jedyną przyczyną wypadku była technika jazdy ubezpieczonej i nienależyta obserwacja drogi. To z kolei pozwala na stwierdzenie, że zachowanie to było wynikiem rażącego niedbalstwa ubezpieczonej (por. wyrok z 10 czerwca 1999 r., II UKN 687/98 – publ. portal orzeczeń SN, w którym Sąd Najwyższy uznał, że jeżeli wyłączną przyczyną wypadku drogowego pracownika kierującego pojazdem była niezajomość przepisów ruchu drogowego, to zachowanie pracownika stanowi rażące niedbalstwo i jest podstawą wyłączenia prawa do świadczeń).

Podkreślić należy, że wnioskodawczyni przyjmując mandat karny uznała swoją winę w spowodowaniu wypadku drogowego. Naruszyła ona przepisy ruchu drogowego, przy czym nie chodzi tu o naruszenia zasad wyprzedzania, naruszenia prędkości, jazdy pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, lecz o niezachowanie należytej ostrożności, która pozwoliłaby na uniknięcie zderzenia na skrzyżowaniu. Analiza sprawy prowadzi do stwierdzenia, iż

istnieją podstawy do przypisania ubezpieczonej naruszenia przepisów lub zasad ruchu drogowego wskutek rażącego niedbalstwa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4.12.2008r. w sprawie II UK 106/08 opublikowanym w OSNP 2010/11-12/143 stwierdzono, że nieprawidłowa technika jazdy samochodem i nienależyta obserwacja drogi, wynikające z nieprzestrzegania przepisów ruchu drogowego, będące wyłączną przyczyną wypadku drogowego mającego charakter wypadku przy pracy, mogą być ocenione jako naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego wskutek rażącego niedbalstwa i stanowić podstawę wyłączenia prawa ubezpieczonego do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego. W powołanym powyżej wyroku Sąd Najwyższy uznał, że jedyną przyczyną wypadku była nieprawidłowa technika jazdy wnioskodawcy i nienależyta obserwacja drogi, to zaś pozwala na stwierdzenie, że zachowanie to było wynikiem rażącego niedbalstwa wnioskodawcy. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15.11.2000r. w sprawie II UKN 43/00 stwierdzono, że określenie „naruszenie przepisów spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa” użyte w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r. Nr 30, (...) 144 ze zm.) wskazuje, że zamiar w przypadku winy umyślnej lub możliwość i obowiązek przewidywania w przypadku winy nieumyślnej, dotyczą naruszenia przepisów, a nie skutków zdarzenia. Użyte w tym przepisie określenie „naruszenie przepisów spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa” wskazuje na to, że zamiar w przypadku winy umyślnej lub możliwość i obowiązek przewidywania w przypadku winy nieumyślnej dotyczy naruszenia przepisów, a nie skutków zdarzenia. Określenie „umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa” odnosi się do spowodowania naruszenia przepisów, a nie do spowodowania wypadku. Winę umyślną w rozumieniu art. 8 ust. 1 dawnej ustawy wypadkowej przyjmuje się wówczas, gdy pracownik świadomie nie przestrzega nakazów lub zakazów określonych w znanych mu przepisach o ochronie życia i zdrowia. Wina nieumyślna występuje wówczas, gdy naruszenie nakazów lub zakazów jest wynikiem nieznanności przepisów, mimo istnienia obowiązku zapoznania się z nimi, albo wynikiem niedostosowania się do przepisów w błędnym przekonaniu, że w określonej sytuacji zakazy lub nakazy nie są naruszone. W odniesieniu do osób uczestniczących w ruchu drogowym, a w szczególności kierujących pojazdami mechanicznymi nieznanność przepisów prawa o ruchu drogowym kwalifikuje się z reguły jako rażące niedbalstwo. W przypadku naruszenia przepisów ruchu drogowego z powodu błędnego przekonania o prawidłowości swego postępowania zakwalifikowanie zawinięcia jako zwykłego czy też rażącego niedbalstwa uzależnione jest od okoliczności. Niewątpliwie pogląd ten jest nadal aktualny i Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości go podziela.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie, Sąd ustalił zarówno w oparciu o osobowe źródła dowodowe, jak i dowody z dokumentów przedłożonych przez organ rentowy, które zostały sporządzone w przewidzianej formie, a ich autentyczność, nie została skutecznie zakwestionowana przez strony w toku postępowania.

Oceny zeznań ubezpieczonej, Sąd dokonał w kontekście całego zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd dał wiarę jej zeznaniom, gdyż były one szczerą, spontaniczną i spójnie korespondowały z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym w sprawie.

Biorąc pod uwagę, dokonane powyżej ustalenia i przeprowadzone rozważania, w punkcie I sentencji wyroku, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie strony odwołującej się od decyzji organu rentowego z 07 lutego 2019 r., znak (...) - (...), nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji wyroku.